

Frågor och svar om strålning från trådlös teknik

Här kan du läsa Strålskyddsstiftelsens svar på vanliga frågor om hälsorisker med strålning från trådlös teknik. Informationen bygger på kunskap från omfattande forskningsresultat och forskares slutsatser.

Finns det hälsorisker med strålning från trådlös teknik?

Ja Omfattande forskning har sedan drygt 50 år visat att den form av strålning som sänds ut från t.ex. mobiltelefoner, mobilmaster, WiFi och smarta elmätare är skadlig för hälsan. Forskning har bl.a. visat skadlig påverkan på hjärnan, på cellers DNA och oxidativ stress. I första hand påverkas det centrala nervsystemet negativt, men alla funktioner och organ kan påverkas. För att minimera hälsoriskerna bör exponeringen minimeras och teknik som inte sänder strålning prioriteras..

Finns det hälsorisker med användning av mobiltelefon?

Ja Upprepad forskning har visat förhöjd risk för malign hjärntumör, skadlig påverkan på fertilitet och den psykiska hälsan. Under senare år har även ökad risk för bröstcancer och sköldkörtelcancer visats. Djurförsök har visat skadliga effekter på hjärnan som kan kopplas till neurodegenerativa sjukdomar. För att minimera hälsoriskerna bör användningen minimeras och användning av telefon med sladd prioriteras.

Finns det hälsorisker med smarta elmätare?

Ja Smarta elmätare sänder ut liknande strålning som mobilmaster, men enligt en forskningsrapport avges en form som verkar vara särskilt skadlig för hälsan. Det finns omfattande vittnesmål från personer som drabbats av ohälsa. Elmätare bör i stället föra över information via fiber eller elnätet och kompletteras med filter som reducerar skadliga transienter på ingående el.

Finns det hälsorisker med WiFi?

Ja Forskning har i stor omfattning visat skadlig påverkan av den strålning som sänds ut från WiFi. För att minimera hälsoriskerna bör uppkoppling till internet ske med sladd/kabel.

Finns det hälsorisker med att bo nära en mobilmast (basstation)?

Ja Upprepade vetenskapliga undersökningar har visat att de som bor inom en radie av upp till 300 eller 500 meter löper ökad risk för olika symptom (mikrovågssyndromet) d.v.s. sömnsvårigheter, onormal trötthet, huvudvärk, hjärtarytmi med mera. Upprepade studier har även visat ökad risk för cancer. Ett par undersökningar har visat ökad risk för DNA-skador och kromosomförändringar.

Är 5G särskilt skadligt?

Ja 5G ökar strålningen massivt och sänder en mer komplicerad och starkt pulserad signal. De första studierna som gjorts av hälsopåverkan på människa av att bo nära 5G-master/basstationer visar samtliga att 5G skadar hälsan och att även barn drabbats.

Finns det forskning som visat att 5G är säkert före utbyggnad?

Nej Ingen forskning har gjorts av möjlig hälsopåverkan av 5G-strålning före utbyggnaden. Fortfarande idag 2024 finns det ingen forskning som visat att 5G inte är skadligt. Därför har över 400 forskare och läkare begärt moratorium/stopp för utbyggnaden till dess att hälsoriskerna utretts (www.5gappeal.eu).

Finns det gränsvärden som skyddar mot alla skadliga hälsoeffekter?

Nej De gränsvärden eller referensvärden som tillämpas i Sverige skyddar endast mot omedelbar uppvärmning, då strålningen är så intensiv att den värmer upp kroppen med en grad inom 60 minuter. De saknar skydd mot alla andra effekter som inte beror på uppvärmning och effekter efter längre tids exponering, exempelvis cancer, degenerativa sjukdomar, sömnsvårigheter, huvudvärk, skadlig påverkan på hjärtat och allmäntillstånd.

Är gränsvärdet för högt?

Ja Gränsvärdet för WiFi, 4G och 5G och smarta elmätare är 10 000 000 mikroW/m² (10 W/m²). Det värde som rekommenderas av andra forskare är avsevärt lägre, 0,1-100 mikroW/m² beroende på teknik och individuell känslighet.

Finns det forskare som är kritiska till gränsvärdet?

Ja En majoritet av forskarna inom området har begärt att det revideras, då det saknar skydd mot en lång rad kända hälsorisker. De kritiska forskarna får aldrig delta i Strålsäkerhetsmyndighetens, WHO:s, eller EU:s expertgrupper. (emfscientist.org)

Har telekombolagen intresse av dessa gränsvärden/referensvärden?

Ja Telekombolaget Ericsson har exempelvis konstaterat att 5G inte kan byggas ut om

Vem sätter våra gränsvärden?

Strålsäkerhetsmyndigheten bestämmer gränsvärden (referensvärden) efter rekommendation från organisationen ICNIRP. ICNIRP har kritiserats för att dess medlemmar har bindningar till de industrier (militär/telekom/el) som berörs av ICNIRP:s värden samt för att bortse från resultat av den omfattande forskning som visat skadliga effekter långt under dessa värden.

Forskarorganisation ICBE-EMF har konstaterat att ICNIRP:s värden bygger på en rad felaktiga antaganden. En appell undertecknad av 266 forskare har begärt att de sänks kraftigt för att skydda mot visade hälsoeffekter (www.emfscientist.org).

För mer information och referenser till uppgifterna ovan se www.stralskyddsstiftelsen.se/fakta/fragor-och-svar-2/

Strålskyddsstiftelsen informerar om hälso- och miljörisker med strålning och ger råd om hur de kan minskas, med utgångspunkt från vetenskaplig forskning, forskares bedömningar samt Europarådets rekommendationer.

gränsvärdena sänks. Ericsson är världsledande på den antennteknik som används för utbyggnad av 5G. Telekombolagen har lobbat för att de länder som har haft lägre gränsvärden ska höja dem för att 5G ska kunna byggas ut.

Kan jag mäta strålningen själv i min bostad?

Ja Det är enkelt att få en god uppfattning om hur hög strålningen är i din bostad. Det finns flera mätare på marknaden och de är relativt enkla att använda.

Har en del länder lägre gränsvärden än Sverige?

Ja Bland annat Schweiz och Ryssland. Ryssland liksom forna Östeuropa hade redan för över 50 år sedan 100 gånger lägre gränsvärden än de som gäller i Sverige idag. Det beror på att man redan då hade kunskap om att strålningen var skadlig även vid lägre nivåer, som inte orsakar uppvärmning, och påverkar det centrala nervsystemets funktion.

Är vissa särskilt känsliga?

Ja Känsligheten kan variera mycket. Vissa personer kan reagera med ohälsosymptom redan vid låga nivåer, vilket även kännetecknar andra miljögifter. Barn, gamla och de som har försämrat immunförsvar är generellt sett också känsligare. Barn absorberar mer strålning och är känsligare för miljögifter.